

Programul de Guvernare al PD-L (2009-2012) - Politici publice

Politici privind dezvoltarea și valorificarea capitalului uman

Capitolul 1. Educație

Analiza sistemului educațional românesc relevă următoarele:

- Ineficiența: elevii au printre cele mai slabe rezultate din Europa la testele de lectură și de matematică;
- Irelevanța: absolvenții nu au competențele minime necesare unei reușite personale, iar programa școlară este prea încărcată cu materii lipsite de relevanță pentru viața profesională, socială și familială;
- Inechitatea: învățământul obligatoriu nu acordă șanse egale elevilor, indiferent de zona urbană sau rurală, de originea socială, etnică sau de nivelul veniturilor;
- Slaba calitate: baza materială este în mare parte depășită, nivelul de pregătire al dascălilor și atractivitatea meseriilor didactice sunt în scădere;
- Incapacitatea instituțională și managerială de a reține, integra și atrage elite profesionale și științifice din țară și din străinătate;
- Vulnerabilitatea la acte de corupție: datorită unor factori precum structurarea și organizarea ineficiente a examenelor de admitere și de finalizare a diferitelor cicluri de învățământ;
- Lipsa voinței politice pentru elaborarea unei strategii pe termen lung și a unui cadru legislativ predictibil care să promoveze un învățământ de calitate, conform cu nevoile viitorului.

Guvernele precedente au eșuat în a poziționa Ministerul Educației și Cercetării ca vector de dezvoltare și partener de încredere în dialogul social. Situația actuală este rezultatul direct al precarității managementului, lipsei de viziune, amatorismului și improvizației.

Viziunea PD-L

Educația cetățenilor este cea mai rentabilă investiție pentru națiune. PD-L plasează elevul, studentul, profesorul și părinții în centrul politicilor educaționale. PD-L se angajează ferm să recâștige performanța sistemului de învățământ și rolul său esențial în dezvoltarea societății prin pregătirea și valorizarea capitalului uman, în condițiile respectului față de lege și față de lucrul bine făcut.

Obiective de guvernare

În acord cu Pactul Național pentru Educație, principalele obiective ale guvernării PD-L sunt:

- Crearea unui sistem educațional stabil;
- Atingerea unui sistem educațional echitabil prin recentrarea pe: valori legate de respect reciproc între elevi, părinți și profesori, siguranță în școală și în jurul școlii, onorabilitate, competiție și profesionalism al cadrelor didactice, solidaritate socială;
- Transformarea educației timpurii în prioritate națională;
- Descentralizarea învățământului preuniversitar;
- Introducerea unui curriculum școlar bazat pe competențe;
- Stimularea excelenței carierei didactice în învățământul de stat și privat;
- Promovarea unui sistem de salarizare bazat pe performanța individuală, concordant cu statutul cadrelor didactice în societate;
- Poziționarea educației permanente la baza sistemului educațional din România;

Directii de actiune

- Alocarea a minimum 6% din PIB pentru educatie si cresterea resurselor in corelatie cu obiectivele asumate si cu capacitatea de absorbtie a sistemului de invatamant;
- Toleranta zero fata de actele de coruptie din viața școlară;
- Redarea demnității sociale meseriei de profesor: dascălii vor redeveni modele în societate prin creșterea semnificativă a atractivității financiare și sociale a carierelor didactice, prin încurajarea perfecționării continue a personalului didactic și a drumului său către excelență;
- Eliminarea birocrăției excesive prin reducerea cu 50% a timpului necesar îndeplinirii procedurilor administrative din sistemul educațional, scurtând drumul banilor de la finanțator la elev;
- Până la începerea anului școlar 2009-2010 va intra în funcțiune un pachet legislativ nou, stabil, care va asigura: previzibilitate pentru elev, astfel încât elevul și familia din care provine să poată planifica obiectivele educaționale specifice fiecărei vârste, fără ca regulile să fie schimbate de la an la an; previzibilitatea resurselor financiare alocate educației și previzibilitatea carierei didactice;
- Accesul la educație de calitate, indiferent de originea socială și etnică, va fi asigurată prin: crearea de zone de educație prioritară (ZEP), în care vor fi antrenate resurse financiare și umane sporite; introducerea și aplicarea strictă a Cartei drepturilor, libertăților și obligațiilor elevilor, studenților, profesorilor și părinților, care va recentra relațiile din școală în jurul valorilor date de respectul reciproc între elevi, părinți și profesori, siguranță în școală și în jurul școlii, onorabilitatea și profesionalismul cadrelor didactice, solidaritate socială și între generații, competiție în zona excelenței;
- Descentralizarea coerentă administrativă și, parțial, curriculară prin transferul maxim de responsabilități la nivel local, prin stabilirea de obiective calitative clare și controlabile la nivel central, prin pregătirea profesională a celor chemați să pună în aplicare acest proces (managerii școlari);
- Investiții masive în educația timpurie, coordonare instituțională între principalele ministere implicate în acest proces și pregătirea resursei umane specializate pentru ca toți copiii să aibă acces la un mediu educațional propice începând de la vârsta de 3 ani, cât și la un învățământ obligatoriu de 10 ani;
- Introducerea unui curriculum școlar centrat pe formarea de competențe - prin decongestionarea orarului, sporirea relevanței școlii și printr-un sistem riguros de evaluare al rezultatelor școlare -, dar și pe nevoile locale - prin stabilirea la nivelul școlii și a comunității locale a 15-20% din curriculum;
- Întărirea autonomiei universitare pentru creșterea calității învățământului superior prin introducerea finanțării multianuale și transparente, pe cicluri și pe programe de studii;
- Ierarhizarea universităților și diferențierea lor în funcție de rolul lor specific - de educație, de educație și cercetare, de cercetare - pentru întărirea competențelor specifice fiecărei universități și pentru concentrarea eficientă a resurselor financiare și umane;
- Promovarea excelenței personale prin poziționarea cadrelor universitare pe bază exclusiv valorică, după criteriile validate internațional și prin încurajarea repatrierii elitelor românești universitare;
- Promovarea excelenței instituționale prin alocarea pe bază de competiție a unei părți semnificative din finanțarea universităților, în care unicul element de departajare să fie performanța instituțională;
- Implicarea responsabilă a tuturor actorilor sistemului educațional: familie, comunitate locală, mediu de afaceri.
- Încurajarea educației permanente prin elaborarea unei legi care să articuleze legile învățământului preuniversitar și superior, respectiv prin revizuirea Cadrului național al calificărilor:

o Măsura cheie constă în introducerea de „conturi educaționale” proprii fiecărui cetățean român, utilizabile pentru activități educaționale pe tot parcursul vieții; ele vor fi alimentate de la bugetul public și de către titular sau actori economici, în condiții fiscale avantajoase.

o Pentru personalul didactic, PD-L va introduce „tichete educaționale” finanțate din bugetul public și din donații corporatiste. Ele vor putea fi utilizate pentru specializări, perfecționări sau stagii de învățare în instituții specializate, la alegerea beneficiarilor;

PD-L urmărește ca în capitalul educațional al fiecărui cetățean să se regăsească atât calificările obținute în urma învățământului formal, cât și competențele dobândite în urma învățării permanente.